

İnsan İçin İmânın Lüzumu

Hayreddin ŞALLI

Yüksek İslâm Enstitüleri Talebeleri
Federeasyonu Genel Başkanı

İnsan denen şahsiyet, kâinata-ki diğer varlıklardan üstün vasıflarla yaratılmış ve onlardan farklı sorumluluklar yüklenmiştir. Sorumluluklarının en önde geleni Allah'a iman etme mecburiyetidir. İnsan, Allah'ı, bütün mahlûkatı yaratan, yaşatan, gerektiğinde öldüren, yücelikte, kudrette, hükümde ve ilimde tek olan ve kesinlikle yaratılanlara benzemiyen bir varlık olarak tanımak mecburiyetindedir. Bu mecburiyet yaratılıştan gelmektedir. Mukaddes kitabımızda şöyle buyurulmaktadır: «Hatırla ki, Rabbin, Ademoğullarının sulblerinden zürriyetlerini çıkarıp da onları nefislerine karşı şahid tutarak «— Ben sizin Rabbiniz değil miyim?», diye buyurduğu vakit onlar da «— Evet, Rabimizsin, şahid olduk.» demişlerdi. Bu şahit tutuşumuzun sebebi, kıyamet günü, bizim bundan haberimiz yoktu, dersiniz diyerdir.» (1)

Âlemlerin Rabbi, insanlar dünyaya gelmeden önce, onların zürriyetlerine, itiraf ve şahadet etmek, kendi nefislerinde ilâhî etkiyi duymak, duyurmak yaratılışını, insanlık ruhunu verip, hepsini birliğine, varlığına, Rab'liğine şahit tuttu. Hepsi de Allah'ın varlığına, teklifine, Rab'liğine ayrı ayrı şahadeti taahhüt ettiler. İnsan fitratına girdiler, insan şahsiyeti aldılar. Rab'lerine karşı hiç bir inkârda bulunmadılar. İnat halinde ki küfür o zaman kendileirnde yoktu. Hak'tan başka bir şey tanımıyorlardı. Böylece mükemmel bir irade ve şuur içersinde, bütün varlık ve çalışmalarında Rab'lerinin emrine ve kanunlarına uyaçaklarına dair söz vermiş oluyorlardı.

Günümüzden önce gelmiş, günümüzde yaşayan ve gelecek insanlar, topyekün, kendi nefislerinde Rab'lerine iman ve emirlerine itaati fitri ve fiili bir mukavele haline getiriyorlardı. Bu hususta

gözülme ve ahde riayetsizlik daha sonra başlamıştır.

Yüce Allah, kitabında: «İnsanlar iman üzere bulunan tek bir ümmet idi, sonra kimi iman etmek, kimi küfre varmak sûretiyle ayrılığa düştüler de Allah, rahmetinin müjdecileri ve azabının habercileri olmak üzere peygamberler gönderdi, ve insanlar aralarında ayrılığa düştükleri şeyde hak üzere hükmetmek için, o peygamberlerle kitap gönderdi. Halbuki kendilerine açık deliller geldikten sonra aralarındaki zulüm ve hasetlerinden ötürü, ihtilâfa düşenler, o kitap verilenlerden başkası değildir. Onların hak hususunda ayrılığa düktükleri şeyde, Allah, kendi izni ile (peygamberlere) iman edenleri doğru yola hidayet buyurdu (iletir). Allah dilediğini doğru yola iletir.» (2)

Demek oluyor ki, insanların, yaratılıştan iman duygusuna sahip olduğu, adı İslâm olan hak dinlerin, onun fitratına uygun olduğu kesin bir gerçektir. Fitratlarının gereğini yerine getiren, onu muhafaza edenler imanlı kişilerdir. Allah'ın arzuladığı, hidayete eren tipler bunlardır.

Fitratın mevcut olan ilâhî akdi budünyada bozanlar, küfürde ısrar edenler, fitratlarına ters bir yönde, yaratılışlarındaki mutlak cevheri örten kişilerdir. Bu tipler Allah'ın ilâhî vahiy ile bildirdiklerini, fitratlarını inkâr edip gereğini yapmayan, kendi kysusunu eyleyle kazan, nefislerine zulmeden ve ebediyyen ilâhî aftan mahrum kalacak kişilerdir. Allah'ın, insanlar için kesinlikle uygun görmediği bu durum, ideal değildir ve yaratılış gayesine ters düşmektedir.

Ayrıca, Yüce Allah Kur'an'da insanı niçin yarattığını, araza hangi safhalardan sonra, ne gibi yeteneklerle yerleştirdiğini, tutumunun nasıl olması gerektiğini

şöyle açıklıyor: «— (Ey Habibim), o vakti hatırla ki, Rabbin Meleklerle: — Ben yeryüzünde (hükümlerimi yerine getirecek) bir halife (bir insan) yaratacağım, demişti. Melekler de: — Biz seni hamdinle tesebih ve noksanlıklardan tenzih etmekte olduğumuz halde, orada fesat çıkaracak ve kanlar dökcek kimse mi yaratacaksın, demişlerdi. Allah: — Ben, sizin bilemeyeceğiniz şeyleri bilirim, buyurdu.»

«Allah, Hz. Adem Aleyhisselâma bütün isimleri öğretti. Sonra meleklerle gösterip: — Eğer (her şeyin içyüzünü bilen) sadıklarsanız bunların isimlerini bana haber verin, buyurdu.»

«Biz (sana itiraz olunmaktan) seni tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka, hiçbir ilminiz yok. Muhakkak sen herşeyi hakkıyla bilensin, üstün hikmet sahibisin, dediler .

«Allah, Hz. Adem'e: — Ey Adem, eşyanın isimlerini meleklere haber ver, buyurdu. Adem Aleyhisselâm da, meleklerle, o isimleri haber verince, Allah: — Ben size demedim mi ki, göklerin ve yerin gayblarını ben bilirim. Açıkladığımızı da, gizlediğinizi de ben bilirim, buyurdu.

«Onu hatırla ki, meleklerle: — Adem'e (hürmet olarak) secde edin, demiştik de bütün melekler secde etmişlerdi. Ancak İblis secde etmekten yüz çevirip kibirlendi de kâfirlerden oldu.

«Ve biz demiştik ki: — Ey Adem, sen eşinle Cennette sakin ol. Onun nimetlerinden ikinciz de bol bol yiyin, fakat şu ağaca yaklaşmayın. Yoksa (nefislerine) zulmedilerden olursunuz.

«Nihayet onları (Alem ile Havva'yı) Şeytan (bir desise ile) Cennetten kaydardı ve içinde buldukları nimeten onları çıkardı. Biz de: — Birbirinize düşman olarak buradan (yere) inin. Yeryüzünde sizin için bir vakta (ömrünüzün

sonuna) kadar yerleşmek ve menfaatlanmak vardır, demiştik.

«Derken Adem, Rabbinden bir takım kelimeler aldı. O'na yalvarıp tevbe etti. O da tevbesini kabul buyurdu. Çünkü tevbeyi çok çok kabul eden asil esirgeyici O'dur.

«Biz, onlara: — Hepiniz Cennetten inin, benden size bir hidayet (Peygamber ve Kitap) gelince, biliniz ki, benim gu hidayetime bağlı ve tabi olanlar için asla korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar, dedik.

«Küfre sapıp âyetlerimizi yalanlayanlar ise, Cehennem ehlidirler. Onlar, o ateşte ebedî olarak kalıcıdır.» (3)

Bu âyetler ortaya koyuyor ki: Âlemlerin Rabbi, yeni bir varlık olan insanoğluna yeryüzünün hâkimiyetini teslim etmek istiyor. İnsanoğlu orada, yaratılışına uygun ameller yapacak, Allah'ın ruhsatı ile, yeryüzünün yapı ve terkibinden istifade edecek, kâinatın hikmetini araştırarak, eleştirecek, aklını kullanacak, pazusunu gerecek, enerji kaynaklarını, madenleri, çeşitli hazine ve cevherleri keşfedecek... Eldeki bütün imkânları yerli yerinde kullanacak... Kâinata hükmeden kanunlarla, insana hükmeden kanunlar aynı olduğundan, insanla insan, insanla madde aralarındaki bütün münasebetleri ilâhî iradeye tam bir uygunluk içinde yürütecek.

Allah, insana bazı sırlar bağışlıyor, eşyayı isimlendirmeyi öğretiyor. Yeryüzünü ifsad edecek, kan dökecek yeni mahlûka yüksek bir ikramda bulunuyor. Melekleri secde ettiriyor. Meleklerden üstün kılacak sırlar veriyor. Doğru yolu seçebileceği hür irade sırrını veriyor... İnsan tabiatının iki yönü ortaya çıkıyor, kendi yardesiyle Allah'ı bulma emaneti açıkça anlaşılıyor.

Cennette yedikleri yasak meyve (ağaç), insan için zarurî olan yasaqlardan bir numüne oluyor. Yasaqsız iradenin yeşermeyeceği hakikatı ortaya konuyor. Hz. Âdem, Allah'a verdiği ahdi ilk defa unuttu ve müthiş bir tecrübe kazandı.

İnsanla şeytan arasında sürüp gidecek çetin mücadele ilk defa başlıyor. Hz. Âdem, hatasını an-

lıyor, yanlışını doğrultuyor, tevbe ediyor. Bu yeni insanı Allah, bazı tecrübelerle tabi tutmuş, yetiştirmiş bulunuyor. İnsanın varlığında gizlenmiş olan kuvvetleri uyarıyor, sapıklıkla savaşa hazırlıyor, acılar tattırıyor, pişmanlığı yudumlatıyor, düşmanını tanıttırıyor ve her halde emin olan sığınağa iltica etmekle kurtuluşa erileceğini öğretiyor. İnsana ders veriyor, onu çok kere karşılaşacağı hususlarla şeytanla mücadeleye hazırlıyor.

Yine bu âyetler bize, insanın geleceğini, Allah'ın bildirdiklerinden başa bir şeyi, bilemeyeceğini, Allah'ın verdiği imkânlar nisbetinde bilebileceğini ve yapabileceğini anlatıyor. Bir yığın değer ve tasavvurların hakikatını aktarıyor. İnsanın, yeryüzünün halifesi, efendisi olarak yaratıldığını, maddî ölçü ve değerlerin hepsinden üstün insan için, insan varlığının yetiştirilmesi ve yerleştirilmesi için yaratıldığını açıkça ortaya koyuyor.

Yine, yeryüzündeki başarıların en önünde insan başarısının geldiğini, maddenin insan tarafından idare edildiğini ve insana yeryüzünde çok üstün bir mevki sahibi olduğunu, hâkim durumda bulunduğunu bu âyetlerden anlıyoruz.

Bu kadar nimetlere kavuşturulan, yeryüzünün yeni ve üstün yaratığı insan, seviyesi nisbetinde üzerine mes'uliyet yüklenen bir varlık olarak karşımıza çıkıyor. Onu, Allah, sebepsiz yere, gayesiz olarak, başıboş bırakmayıp, mes'ul tutmuş oluyor. Yeryüzünün diğer varlıkları, sadece kendi mes'uliyetlerini üzerlerine aldıkları halde, insan kendi varlığının dışındakilerinin hukuklarından da mes'ul tutulma emanetini yüklenmiştir. Eminlik, yeryüzünün halifelîği görevini deruhte etmeye memur kılınmıştır. Fıtratında iman ahdi bulunduğu, iman gereğini kavrayacak akıl ile bezediğine, akli imana ulaştıracak deliller kendisine gösterildiğine ve yaratannın elçileri vasıtasıyla bu durumlar te'yid edildiğine göre, iman etmeye mecbur edilmiştir. Bu mecburiyet, Allah'ın, kendisini üstün vasıflarla yaratmasından, çeşitli lütuflara gark etmesinden, mes'ul tutulmasından ve ya-

ratana muhtaç olmasından ileri gelmektedir. Yaratan şöyle buyurmaktadır: «Ey insanlar, siz Allah'a muhtaç olanlarıdır. Allah ise hiç bir şeye muhtaç değildir, Hamiddir.» (4)

İnsan Allah'a muhtaçtır. Allah'ı, ilâhlıkta olduğu gibi, hüküm sahibi olmakta da tek tanınması varlığının gereğidir. Gayesi, yaratannın rızasını kazanmaktır. Nitekim Allah aşağıdaki âyet-i kerimelerde şöyle buyurmaktadır:

«Ancak Rabbinin rahmetiyle hak din üzere anlaşış ayrılmayanlar müstesnâdır. Allah, insanları bunun için (bir kısmının ihtilâfı ve bir kısmının hak din üzere bulunması için) yarattı, ve Rabbinin meleklerine olan şu: — And olsun, Cehennemî tamamen insanlardan ve Cinlerden dolduracağım, sözü tamamen yerine geldi.» (5)

«Her nefis ölümü tadacaktır. Sizi bir imtihan olarak kötülük ve iyilikle deneyeceğiz. Hepinizde, sonunda bize döndürüleceksiniz.» (6). «Ey insanlar, eğer öldükten sonra dirilme işinde şüpheye iseniz (ilk yaratılışınızı düşünün), muhakka ki biz, sizi (Âdem'den, Âdemî de) topraktan yarattık, sonra bir nutfeden (meniden), sonra pıhtılaşmış bir kandan, sonra yaratılışı tam ve yaratılışı nokson bir et parçasından ki, size kudret ve hikmetimizi beyan edelim. Hem sizi dilediğimiz bir vakte kadar rahimlerde durduruyoruz a, sizi bir bebek olarak çıkarıyoruz. Sonra sizi, kemal ve kuvvet çağına erişmeniz için bırakırız. Bununla beraber, içinizden kimi öldürüyor, kimi de önceki bilgisinden sonra, hiç bir şey bilmemek üzere, kuvvetten düşürülüp kocalama haline çevriliyor. Bir de arzı görürsün, ölmüş (kürümü), fakat biz onun üzerine suyu indirdiğimiz zaman, hareket geçer, kabarır ve her güzel ciftten nebatlar bitirir.» (7)

«(Ey inkarcılar), sizi biz yarattık, halâ (peygamberleri) tasdik etmeyecek misiniz?» (8)

«Amelce hanginiz daha güzeldir diye, sizi imtihan etmek için hem ölümü, hem hayatı, icad eden O'dur. O, Aziz'dir, Gafûr'dur.» (9)

«Doğrusu biz ona, gerçek yolu gösterdik, ister şükreden (mü-

min) olsun, ister nankörlük eden (kâfir),» (10)

Demek oluyor ki Allah, insanların iman edenleri ile etmiyenlerini, kulluk edenlerle etmiyenlerini, hidayette olanlarla delâlette olanlarını, denemek, ayırdetmek, onlara kudretini göstermek için, bir imtihan yeri olan arz üzerine, onu yaratıp yerleştirmiştir.

İnsan kendisine gösterilen, hak ve batıl olarak ayrılan iki zıt yoldan birini tercih edecektir. Allah'ın rızası hak yoldadır. Hak yol, hayır, aydınlık, mükâfat yoludur. Allah'ın gidilmesini emrettiği yol budur. Şer yol ise şeytanın önderliğini yaptığı, sapıklık, karanlıklar yoludur. Allah bu yola gidilmesine razı değildir. Birinci yoldakiler ebedi sevince, mükâfata, cennete, Allah'ın rızasına ulaşacaklardır. İkinci yoldakiler ebedi hüznine, pişmanlığa, azaba, Allah'ın lâ'netine muhatap olacaklardır. Şu halde insana, yaratılış gayesine, Allah'ın rızasına uygun olan iman ve hidayet yoluna gitmek yararır.

Peki, insanoğlu hak yolu, hidayet yolunu, ideal doğruyu nasıl bulacaktır, sapıklığı, şeytanın yolunu, mutlak yanlış nasıl kavrayacaktır? İşte çözümleni gereken en büyük problem budur. İnsanlık bu problemi doğru çözebildiği ve doğru yolu tercih ettiği zaman kurtuluşa erecektir.

Allah'ın verdiği aklı yürüterek tümen tümen insan bu problemi çözmeğe uğraşmış ve uğraşmaktadır. İnsan kendisinden başlayarak, bütün kâinatı incelemeye ve bir hakikat bulmak gayretine düşmüştür. Bir kısmı yanlışlıklar okyanusunda boğulmuş, bir kısmı hakikatın kulpuna yapışmıştır.

Hakikat, mutlak doğru veya ideal doğru dediğimiz nedir? Biz neyiz, neyin hakikatını arıyoruz? Biz hakikatı bulabilir miyiz, bulursak nasıl buluruz?

Bizce hakikat, Allah'ın hakikatıdır. Mutlak doğru veya ideal doğru Allah'ın doğrusudur. Allah'ın yaratıklarını olan insanlar, Allah'ın bahsettiği imkânlar nisbetinde ideal doğruyu arayabilir ve kavrayabilir.

Evvêlâ akli üzerinde düşünmelidir. Çünkü insanlığın çoğunluğu akli herşeyi halleden bir put, bir

ilâh kabul etmişlerdir. Acaba bu doğru mudur? Doğru düşünceye isim olarak verilen mantıklı düşüncenin, doğru olduğu nasıl ispat edilebilir? Ortaya atılan doğru, haği doğruya paraleldir ki, doğruluğu ispat edilebilsin. Şu halde mücerret akıl, kendi düşüncesinin doğru olduğunu iddia etmekle beraber, her zaman ispat edemez. Bir dayanağı, bir ölçüsti olması lââzımdır. Ölçüye zaruret vardır. Zira bir hakikat aranırken, doğruluğu iddia edilen binlerce hüküm ortaya atılmaktadır. Kaldı ki bu hükümler izâfidir. İçlerinden birinin doğru olma ihtimali vardır. Yahuta hiçbirisi doğru değildir. Zira doğru tektir. Mücerret akulla verilen hükümler arasında doğru olsa bile bu nasıl ayırt edilecektir? İşte bu kesin olarak ortaya konmadan, kuru iddialarla safsata pazarına bir takım doğrular sürülmektedir. Bunların doğruluğu kesinlikle inandırıcı olamamaktadır.

Bilhassa metafizik konularda mevzubahis olan bu husus, şöylece aydınlatılabilir: Kâinatı yaratan Allah, insana akıl nimetini bahşederken onu sınırlamıştır. Akıl tekâmül etse de bazı hakikatlara kesinlikle ulaşamayacaktır. Misal olarak, Allah'ın mahiyeti, melek, şeytan, ahiret hayatı, ruhun mahiyeti zikredilebilir. Kaldı ki aklına tapan insanoğlu kendi mahiyetini ve çevresindeki ufucuk yaratılıkların mahiyetini dahi çözememiştir. İnsan, Allah'ın yarattığı varlığını cebren belli eden bir takım kanunların sadece varlığını tesbit edebilmiştir. O kanunların mahiyetini anlayamadığı gibi o kanunları yaratma gücüne de asla sahip bulunmamaktadır. Sadece temaşa-edip hayran kalmaktadır. Kimi zaman o eserlere tapmakta, kimi zaman onun müessirini, hakiki yaratana bulup ona tapmaktadır.

Ortada bir kâinat var, bir-takım olaylar, varlıklar müşahede ediyor, birçok kanunlar tesbit ediyoruz. Fakat bunların mahiyetini tamamen çözmüş değiliz. Akıllara durgunluk verecek şu kâinatta, bir tohumu anlamış değiliz. Bir hücreyi kavramış değiliz. Hücrenin kimyasal elemanlara ayrılan maddesi hiçbirşey ifade etmiyor,

canlılığı veren kuvvet maddenin neresindedir? Bu ölümlere hayat veren yaradana ravaleden başka cevabı olmayan bir sualdir. Ruh nasıldır? Nerededir? Allah'ın çok az bilgi verdiği çözümlenemeyecek bir soru bu. Canlıların özelliğini nesilden nesle taşıyan genlerdeki bu faaliyeti kim yaptırıyor? Hayat nedir? Öte hayat var mıdır? Olmadığı nasıl iddia edilebilir? Olmadığını iddia eden de kesin bir bilgiye dayanmak mecburiyetine olduğuna göre, inkârı mümkün müdür? Küçük bir madde moleküllerinin istikametinin sabit kalması için küçük küçük yere sığdırılan büyük kuvvet nasıl meydana geliyor? Bir atoma sığdırılan müthiş enerji nasıl mümkün oluyor? Sonsuzluk nedir? 26 adetlik rakam dizisinden başka sayıyı zihnine sığdıramıyan insanoğlu, bütün bunları nasıl sığdıracaktır?

Fiziki konuları bile açıklığa kavuşturamayan insan aklının, fizik ötesi bütün gerçekleri kavrayacağını iddia etmesi çok gülünçtür. Akıl, çok değerli bir nimettir. Fakat putlaştırarak kadar üstün değildir. Akıl mutlak doğruya ulaşması için vasıta âzımdır. Her şeyi halledemiyen akıl, aczini itiraf etsin de, gerçeklere ulaşma vasıtası arasın. Hatta, ulaştığını iddia ettiği gerçeklerin ideal olup olmadıklarını ortaya koyacak bir ölçü arasın, gururu bıraksın.

Aklın ulaşamadığı gerçeklere ulaştıracak olan vasıta, o halde nedir? Bu vasıta, bütün kâinatı yaratan, kudretiyle saran ve bilmediklerimizi bilen Allah'ın, kulları arasından seçtiği elçileri vasıtası ile insanoğluna ulaştırdığı vahy-i ilâhidir. Hz. Âdem'den başlayarak her millete, Yaratan ayrı ayrı elçiler göndermiştir. Kur'an bunu şöyle açıklar: «Gönderdiğimiz öyle peygamberler vardır ki, onları, bundan (bu süreden) önce sana beyan ettik. Öyle peygamberler de vardır ki, sana onların kussalarını bildirmedik ve Allah Musa'ya vasıtasız) hitabetti.» (11)

Son peygamber olarak da, bütün insanlığa Hz. Muhammed (S.A.V.) gönderilmiştir: «Muhammed, Allah'ın peygamberidir...» (12)

Son peygamberin getirdiği Kitab'a, bütün insanlar sarılmağa

meçbur edilmişlerdir. İnsan aklının asıl görevi, ilâhî vahiy olan Kur'an'a bağanmak ve onun ışığı altında, insan ile Yaratana, insan ile insan, insan ile madde arasındaki bütün münasebetleri düzenlemektir. İnsan nihai gayeisne bu şekilde ulaşacaktır. 20.ncı Asır insanlığının mutluluğu, ancak Allah'a, onu peygamberine ve peygamberinin getirdiği Kur'an'a imân edip, içindekilerle amel etmesi sureti ile mümkün olacaktır. İşte 20. Asır insanlığının fitratı ve yaratılış gayesi kısaca budur.

İnsanoğlu Yaratana ile imân ahdi yaptığı ve yaratılış gayesi de Allah'ı tanıyıp ona kulluk etmek olduğu halde, her çağda ve bilhassa çağımızda, insanlığın büyük bir kısmının imân etmemesi, doğru düşünenleri hayrette bırakmakta ve sebeplerini araştırmaya sevk etmektedir. İmân nimetini bırakıp, delâlete sürüklenen insanların, buhranlı ve hasta kişiler oldukları kesindir. İmkânsızlık hastalığının en başta gelen sebebinin, Allah (C.C.), biz insanlara şöyle bildirmiştir:

«Mekke Müşrikleri Allah'ı bırakıp da yalnız dışı putlara (Lât, Uzza ve Menat'a) tapıyorlar, onların bu putlara tapmaları da ancak inatçı bir Şeytana ibadet etmektir.»

«Allah, o İblis'i (Şeytanı) rahmetinden kovdu. O da dedi ki: — Muhakkak kullarımdan bir mukadder pay alacağım, onları sapıklığa çağıracağım.»

«Onları gerçekten saptıracağım, kendilerini uzun emellere düşürüp olmayacak kuruntularla aldatacağım. Ve elbet onlara emred-ceedğim de hayvanların kulaklarını (putlara adamak üzere) kesip yaracaklar. Şüphesiz, onlara emre-deceğim de Allah'ın yarattığım (fitratlarını bozarak) değiştirecekler. Kim Allah'ı bırakıp da Şeytan'ı bir dost edinirse, gerçek bir ziyana düşmüştür.»

«Şeytan onlara vadeder, onları uzun emel ve kuruntulara düşürür. Şeytan'ın kendilerine vadettikleri, aldatmadın başka bir şey değildir.»

«İşte onların varacakları yer Cehennem'dir ve ondan kurtuluşu hiç bir çare bulamayacaklardır.» (12)

«Allah'a şirk edenler, Allah'ı bırakıp, ancak inâse dua ederler, Kancıklara çağırır, kancıkları taabbüd ederler, onların en ziyade perestîş ettikleri, gönül verip yalvardıkları veya namuna davet ettikleri ma'budları kancıklar olur. Bunların nazarında ilâh mefhumu, Ma'bud tasavvuru her şeyden önce bir kadın hayalidir. Ve bunun içindir ki putların ekserisi nâs sûretinde, inâs ismindedir. Bunlar nefislerinden başka bir fâil görmek istemediklerinden ma'budlarını müessir, hâkim, fa'al olmak üzere değil, kendilerine mutavaat mevkiinde bulunacak, Levalarına râm olacak diki unsurlardan mün-fail mahiyetlerde ararlar ve bu halet-i ruhiyyede dolaydır ki bir işte kendilerine bir reis intihap edecek olsalar böyle yumuşakları ve âcizleri seçerler...» (13)

«... Dâvâya bakarsınız kadın herşeydir. Fıliyata bakarsınız, kahrın oyuncakların en sefilî olmuştur. Bu hal Şeytanların öyle bir desisesidir ki herhangi bir şeyi sevecek olsalar ona mutlaka bir kadın tasavvuru karıştırırlar...» (14)

«Ve böyle yapmakla Allah'ı bırakıp Şeytan'ı meride dua ve taabbüd etmiş olmaktan başka bir şey de yapmış olmazlar. Bunu onlara yaptıran, teşvik eden Şeytan'dır. Onların nâse tapmaları ya Şeytan'a tapmanın aynı veya mukaddimesi veya neticesidir. Aksayı muhabbetlerini bir Allah'a hasretmeyip de kadamlara hasretmiş olanlar, Şeytan'a aldanmaktan, Şeytan'a kul olmaktan kurtulamazlar. «Kadınlar Şeytan'ın ağılarıdır.» denilmiştir. Şeytanlar başka tarik ile aldatamadıkları en ziyade kadımla aldatırlar. Bu suretle müşriklerin esnâma perestîşleri de Şeytan'ın emridir...» (15)

Bu durumlar, yalnız geçmiş milletlerin hâli değil, bilhassa zamanımız insanların çoğunluğunun hâlidir. Bütün bu hükümler, ebediliğe namzed insanoğlunun zaafını ve düşmanını göstermek ve onu hidâyet yoluna çıkarmak içindir. 20. Asır insanlığı için imânın lüzumu ele alınırken, bu insanların itikad, hayat problemi, oluşum ve tekâmül, ahlâk, psikoloji, iktisad, siyaset gibi konularda, düştükleri sayısız yanlışlıkları dile

getirmeyi tercih etmedik. Yaratana, akıl, ilim, insan, kâinat, hayat ve öte hayat gerçeği karşısında insanın fitri değerini, yaratılış gayesini, özet olarak görevlerini ele almayı tercih ettik. Zira insanların yanlışlarını tekrarlamak yerine, tek olan Allah'ın, tek olan doğrusun ele almak, neticeyi en kesin hatlarıyla geçmiş insanlar ve 20. Asır insanlığı noktasından ortaya koymaktadır.

Yukarıdaki temel fikirlerin ışığı altında, 20. Asır insanlığına seslenerek imâna davet ediyoruz:

Ey 20. Asır insanlığı! Ey insan-daki insan, fitratına dön! Kâinatın en önde gelen imân problemini, Allah'a imân ederek hallet. Yıldızlara da ulaşsan, Allah'a imân etmedikçe, tepene yıldızlar sayısı musibet dökülecektir. Arzın derinliklerine inen, Allah'a iman etmedikçe, ebedi ve korkunç uçurumun dibine yuvarlanmaktan kurtulamıyacaksın. Gözlerin dikileceği, dillerin tutulacağı, insanın halden hale gireceği, pişmanlığın fayda vermeyeceği, imân edenlerin ebedi sevinçte, imân etmeyenlerin ebedi hüzünde olacağı, geleceğini âlemlerin Rabbinin kesinlikle bildirdiği o müthiş güne, Ahiret gününe ulaşmadan önce imâna gel. Ebedi kurtuluşa gel. Kan damarlarına kadar nüfuz eden Şeytanın sana en büyük düşman olduğunu unutma. Allah'ı, peygamberlerin, imân edenlerin seni memnûniyetle karşılayacakları hidâyet yoluna gel. Ve ebedi kurtuluşa erenlerden ol!..

(1)	Kur'an-ı Kerim, A'raf	172
(2)	„ „	Bakara 213
(3)	„ „	Bakara 30-39
(4)	„ „	Fatır 15
(5)	„ „	Enbiya 119
(6)	„ „	Enbiya 35
(7)	„ „	Hac 5
(8)	„ „	Vakıa 57
(9)	„ „	Mülk 2
(10)	„ „	Dehr 3
(11)	„ „	Nisa 164
(12)	„ „	Feth 29
(12)	„ „	Nisa 117-121
(13)	Elmahh, Hak Dini Kur'an Dili, İstanbul, 1960, c. 3, s. 14681469	
(14)	Aynı eser, c. 3, s. 1470	
(15)	Aynı eser, c. 3, s. 1471	